

**BISDOM
ROTTERDAM**

Toespraak bisschop Van den Hende over de priesteropleiding in het bisdom Adventsviering Vronesteyn, 19 december 2022

Dank dat er weer zoveel gastvrijheid is vandaag. Vronesteyn is een huis waar niet alleen de opleiding van priesters en diakens voor het bisdom Rotterdam is gevestigd, maar waar je ook elkaar ontmoet. Zoals de diakens die in hun diocesane diakenkring hier samenkomen en ook de samenkomsten van de in recente jaren gewijde priesters. En het is het huis voor de toeleiding van degenen die nog bezig zijn met hun studie: pastoraal werker kandidaten, diakenkandidaten, priesterkandidaten. Als je hier te gast bent en samen de eucharistie viert en de getijden bidt, ben je een onderdeel van het gebedsleven van de Kerk. Dit huis is in 1988 begonnen. De priesteropleiding van het bisdom Rotterdam is altijd een opleiding geweest van samenwerking. Er was altijd samenwerking met de universiteit in Utrecht of in Amsterdam. Samenwerking ook met Bovendonk, de opleiding voor late roepingen. En ook als het om de stages ging, was er altijd de gezamenlijke supervisie. In dat opzicht hebben we ook altijd die samenwerking gezocht.

Je ziet wel dat het kleiner geworden is in de loop van de jaren. In de jaren dat rector Broeders hier studeerde, waren er veel meer studenten. Het aantal kandidaten dat priester wordt, dat diaken wordt, is kleiner geworden. Maar ook het aantal mensen dat op zondag naar de kerk gaat en dat bij de parochie betrokken is, is kleiner geworden. Dat wil niet zeggen dat dat dan wel prima is, maar het is wel wat je ziet. Er zijn minder priesters, minder diakens en dat heeft ook te maken met minder gelovigen. Er zijn dus kleiner wordende opleidingen.

Toen de bisschoppen naar Rome gingen voor het ad limina bezoek, werd door velen gezegd: die kleine opleidingen, de bisschoppen zullen van de paus wel te horen krijgen dat ze moeten gaan samenwerken. We hebben de paus uitgelegd dat we altijd samenwerken. Er is altijd de samenwerking geweest van ons bisdom met Bovendonk, in de loop van de jaren niet alleen met studenten, maar ook met docenten. Heel wat priesters van ons bisdom hebben daar menig college gegeven. Samenwerking is nog steeds van groot belang en dat zullen we ook de komende jaren voortzetten. Dat nu een van de priesterstudenten in Utrecht woont op het Ariënsinstituut is ook verbonden met die traditie van samenwerken.

Nu op dit moment er sprake is van het tijdelijk stoppen van Bovendonk komt de vraag op, ook in de krant: hoe zit het dan met de opleiding tot priester en diaken? En dan zie je dat mensen op de eerste plaats waarnemen dat het kleiner geworden is. Maar je moet toch ook zeggen, dat waar een kleine groep samenwerkt, waar ook een opleiding kleiner is geworden -en dat geldt ook voor de theologische faculteit- dat het dan nog steeds van groot belang is dat we het voortzetten. Want de opleiding tot priester en diaken is nodig voor de voortgang van het evangelie, is nodig voor het vieren van de sacramenten, voor het leidinggeven in de Kerk, voor het heiligen van de mensen en het inspireren van de mensen die als vrijwilliger in de Kerk aan het werk zijn.

De laatste dagen stonden er artikelen in de krant met als boodschap: het zijn kleine groepen geworden, nu houdt het echt op, nu droogt het echt uit. Maar ik denk toch we daar voorzichtig mee moeten zijn om die conclusies te trekken. Kleiner worden betekent niet dat de Kerk geen levensvatbaarheid meer heeft. We hebben te maken met een drievoudige opdracht van de Kerk: dat we steeds opnieuw vieren en heiligen in de sacramenten en het gebed, dat we steeds opnieuw ook getuigen in catechese en in allerlei

vormen van verkondiging, en dat we ook steeds de liefde van Christus verspreiden door caritas en diaconie. Als we die drie opdrachten die de zending van de Kerk vormen voortzetten, betekent dit dat ook wanneer de Kerk kleiner wordt zij nog steeds bezig is met haar corebusiness.

Het staat in het evangelie -en dat hebben we ook deze weken gehoord met de Advent, waarin we niet alleen denken aan de geboorte van Christus, de komst van de Heer als klein kind, maar ook nadenken over zijn wederkomst- dat we trouw moeten zijn aan het gebed, dat we trouw moeten zijn aan de roeping die we ontvangen hebben. Er staat zelfs: gelukkig de mens die, wanneer de Heer terugkomt, bezig is met de dingen die hem of haar zijn toevertrouwd.

Als het gaat om de priester- en diakenopleiding, ook voor ons bisdom, moeten we niet zeggen: het is klaar, het lukt niet meer. We doen het altijd in grote samenwerking. Met Bovendonk als het gaat om mannen die eerst hun baan nog een tijdje aanhouden naast hun studie. En ook met de theologische faculteit in Utrecht. Het is heel belangrijk dat we die samenwerking ook steeds meer versterken. Er stond in de krant dat we eigenlijk helemaal niet samenwerken. Dat ieder voor zich bezig is. Maar dat is niet juist. Want de lessen volgen we elders, we hebben niet alleen docenten van het eigen bisdom maar ook docenten die elders vandaan komen, er zijn de gezamenlijke stages en supervisie en retraite. Zo is samenwerking het kernwoord dat al veel jaren in ons bisdom geldt.

Je moet zuinig zijn op je eigen huis. Want het huis betekent dat je hier over roeping kunt blijven spreken. Vronesteyn is als huis een gastvrije plek, waar mensen bij de rector kunnen komen om na te denken: Wat vraagt God van mij? Dat ik priester word? Dat ik diaken word? Die vraag moet je niet uitbesteden als bisdom en ook zelf als bisdom steeds opnieuw in gesprek brengen. En mensen in ons bisdom moeten met die vragen terecht kunnen, ook in het eigen bisdom.

Het betekent dat we wel moeten zien dat we ook voor de toekomst de opleiding levend houden en actief. Er stond in de krant: er zijn nog een paar studenten en dan is het op. Dat is niet de goede houding. We moeten samenwerken en tegelijkertijd ook zien wat de Heer geeft in ons bisdom. Ik weet dat de rector en een van de spirituaals in gesprek is met een aantal jonge mannen die nadenken over de vraag: wat vraagt de Heer van mij? Dat gebeurt in het 'Kom en zie-onderscheidingsjaar', waarvan de naam is ontleend aan het evangelie. We moeten dat niet onder de tafel schuiven, maar ook voor het komende jaar opnieuw openstaan voor nieuwe kandidaten die ja zeggen op de roepstem van de Heer.

Dus artikelen die bepleiten dat je samenwerkt, betekenen niet in één adem ook de kraan dichtdraaien. Ik hoop dat we in grote samenwerking vooral ook blijven geloven dat de Heer roept. Dat de Heer roept en ook vraagt dat wij antwoord geven. En het mooie is: wanneer de Heer roept, is Hij niet alleen aan het woord om ons iets te vragen, maar is Hij er ook bij om ons te helpen bij ons antwoord.

Een opleiding als Vronesteyn is in zekere zin een 'instroom locatie', want mensen uit ons bisdom melden zich bij de rector om na te denken over de vraag van priester of diaken worden. Vervolgens wordt gekeken: waar ga je dan die studie doen? Er zijn mensen die studeren aan Bovendonk, mensen die gestudeerd hebben op De Tiltenberg, mensen die via de universitaire theologische opleiding van Tilburg en Utrecht (FKT) studeren en het Ariënsinstituut. Dat betekent dat we de samenwerking moeten maximaliseren, maar niet de kraan dichtdraaien door te zeggen: het is bijna afgelopen.

Dus ik hoop dat we de komende jaren naast samenwerking tevens als bisdom voldoende vertrouwen houden om over roeping te spreken, om mensen te ontmoeten die daarmee bezig zijn. Ik weet zeker dat de rector en de staf van Vronesteyn altijd bereid zijn tot een

gesprek. En ik hoop dat in ons bisdom gebeden blijft worden om roepingen. En als we de kerstactie houden voor Vronesteyn, moeten we niet zeggen: we zijn aan het collecteren voor een dood paard om het nog een mooie begrafenis te geven, zijn laatste gang naar de paardenslager... Nee, we vragen een deelname van de mensen in gebed en met een financiële bijdrage, want de opleiding heeft ook in de komende jaren toekomst. Omdat God blijft roepen. Omdat ons bisdom priesters en diakens nodig blijft hebben en we ervoor open staan om ze te ontvangen. Immers, er zijn kandidaten.

De gastvrijheid van Vronesteyn begint wanneer je hier voor het eerst aanbelt. En die gastvrijheid mogen we ook vanavond ervaren bij deze adventsviering. Bij die gastvrijheid hoort ook dat je blijft praten over geroepen worden tot het priesterschap en het diaconaat. Laat ook onze parochies gastvrij zijn op dat gebied. Als iemand over priesterschap nadenkt, of over het diaconaat, dat men dan niet reageert alsof dat iets van het verleden is, maar dat mensen een gelovig antwoord krijgen in de parochies: als je dat graag wil, gaan we voor je bidden; als je dat graag wil, zullen we je verwijzen naar de opleiding; als je dat graag wil, staan we er helemaal achter als je onderzoekt of het van God komt. En dan kan er een hele goede samenwerking zijn tussen de opleiding van Vronesteyn, de opleidingen elders en ook onze parochies.

Uiteindelijk is het geroepen worden een gave van de Heer, maar is het nadenken over je roeping een opdracht van de hele Kerk, met onze ambassadeurs van Vronesteyn, met alle donateurs en hun gebed. Dus laten we niet de kraan dichtdraaien, maar samenwerking bevorderen en altijd weten dat de Heer blijft roepen, want de Kerk heeft gewijde bedienaren nodig. Dus geen somberheid. Wel realisme. En niet doen alsof het allemaal achter de rug is. We komen in een nieuwe fase en dan moeten we juist de mensen die komen ondersteunen in hun zoeken, in hun vorming en in hun verlangen om de Heer te dienen. Bovendien sluiten is voor velen ingrijpend en de berichten in de kranten ook en men dacht bij de paus horen de bisschoppen wel dat er opleidingen moeten sluiten. Maar daar heeft de paus het niet over gehad. Hij heeft alleen gezegd: wanneer mensen priester of diaken worden, moeten ze een goede vorming hebben. Een goede persoonsvorming is nodig, een intellectuele vorming, een pastorale vorming en een geestelijke vorming. En als we daaraan blijven werken, zijn we ten diepste mensen van geloof. En dat is wat de Heer ook geeft en vraagt voor de jaren die komen.